

سوالات درس دو

- ۱- کنش اجتماعی چیست؟ پاسخ: کنشی انسانی که دیگران راتحت تاثیر قرارمی دهد.
- ۲- برای کنش های بیرونی وکنش های درونی مثال بزنید: پاسخ: نشستن،راه رفتن،غذاخوردن کنش هایی بیرونی هستند.فکر کردن،غصه خوردن،پشیمان شدن،امیدوارشدن کنش هایی درونی هستند.
- ۳- برای کنش های فردی واجتماعی مثال بزنید: پاسخ:قدم زدن،مسواک زدن،فکر کردن کنش هایی فردی هستند.سلام کردن،تدریس کردن،پاسخ دادن کنش هایی اجتماعی هستند.
- ۴- آیا کنش های اجتماعی حتما باید درحضورفیزیکی دیگران صورت گیرد؟ مثال بزنید:خیر.رعایت مقررات حتی بدون حضوردیگران نیزکنشی اجتماعی محسوب می شود. دیگران اگر فیزیکی هم حضورنداشته باشند حضورذهنی برای کنشگرمیتوانند داشته باشند وبرکنش های او تاثیر خواهند داشت.

۵- آیا کنش هایی که در حضور دیگران ولی بدون توجه به آنها اتفاق می افتد کنش اجتماعی اند؟

پاسخ: کنشی که موجب ایجاد آگاهی و تاثیر پذیری در دیگران نشود کنش اجتماعی نیست. بنابراین اگر من کنشی در حضور دیگری انجام دهم که او را متاثر نسازد این کنش من جنبه ی اجتماعی نخواهد داشت.

۶- با ذکر مثالی توضیح دهید که شما چگونه با گذشتگان ارتباط اجتماعی برقرار می کنید؟ پاسخ: وقتی ما برای

گذشتگان خود بزرگ داشت برگزار می کنیم یا فاتحه ای نثار آنها می کنیم یا طلب آمرزش برای آنها داریم در حال برقراری ارتباط با گذشتگان هستیم.

۷- با ذکر مثالی توضیح دهید که شما چگونه با آیندگان ارتباط اجتماعی برقرار می کنید؟ پاسخ: وقتی کنشی

انجام می دهیم که برای آیندگان عواقبی به دنبال دارد مثلاً مطلبی می نویسیم تا آنها را از حال خود باخبر سازیم. یا با مصرف بی رویه آب و انرژی محیط زیست نامناسبی برای آنها به ارمغان می گذاریم، در حال برقراری ارتباط با آیندگان هستیم.

۸- با ذکر مثالی توضیح دهید که شما چگونه با معاصران ارتباط اجتماعی برقرار می کنید؟ پاسخ: من در حال تایپ

این متن هستم و شمار در حال خواندن آن هستید پس شمار در حال تاثیر پذیری از کنش من هستید.

۹- آیا قواعد و شکل ارتباط اجتماعی مابادوست و دشمن یکسان است؟ مثال بزنید: خیر (به قول حافظ

شیرازی) بادوستان مروت بادشمنان مدارا. به قول جامعه شناسان از دشمنان فاصله می گیریم و به دوستان نزدیک می شویم.

۱۰- آیا قواعد و شکل ارتباط اجتماعی مابا غریبه و آشنایان یکسان است؟ مثال بزنید: خیر ارتباط با غریبه ها ساده

است ولی ارتباط با آشنایان پیچیده تر و گسترده تر است.

۱۱- آیا قواعد و شکل ارتباط اجتماعی مابامومن و کافر و منافق یکسان است؟ مثال بزنید: خیر به مومن

اعتماد داریم و ارتباط گسترده ای برقرار می سازیم (البته اگر خود مومن باشیم) با کافر و منافق ارتباطمان را قطع می کنیم. (اگر خودمان کافر یا منافق نباشیم) به کافر و منافق اعتماد نداریم و در صدد برقراری ارتباط پایدار با آنها نیستیم.

۱۲- منظور از پدیده های اجتماعی چیست؟ پاسخ: به کنش ها و پیامدهای کنش (تاثیرات اجتماعی کنش ها)

پدیده ی اجتماعی گفته می شود. مانند: کنش ها، نقش ها، ارزش ها، هنجارها، فرهنگ، عقاید، گروه های اجتماعی، نظام ها و نهادهای اجتماعی و....

۱۳- خردترین پدیده ی اجتماعی چیست: پاسخ: کنش اجتماعی

۱۴- چرا برخی از پدیده ها را پدیده های اجتماعی می نامند؟ پاسخ: زیرا برخی از پدیده های موجود در اطراف

ما در کنش های انسان ها نسبت به یکدیگر تاثیر دارند و دیگران را به واکنش وامی دارند مثلاً خط کشی خیابان یک پدیده اجتماعی زیراد دیگران را به واکنش و تغییر رفتار وامی دارد.

۱۵- پدیده ای اجتماعی مثال بزنید و فرصت ها و محدودیت هایی که ایجاد می کند را بنویسید:

پاسخ: قوانین راهنمایی و رانندگی یک پدیده ی اجتماعی است که فرصت آن کمک به سلامتی و تردد سالم است ولی محدودیت آن گاهی کاهش سرعت یا سپری شدن بیشتر زمان است. یا پدیده ی رعایت حجاب ..

۱۶- مفاهیم ارزش، هنجار، نماد، نقش اجتماعی، جامعه پذیری، کنترل اجتماعی را توضیح دهید و برای

هریک مثال بزنید: پاسخ: ارزش های اجتماعی: پدیده های مطلوب و خواستنی که مورد پذیرش افراد جامعه اند و اعضای جامعه می خواهند به آنها دست یابند. (گرایش نسبت به آنها دارند). مانند تعلیم و تربیت، موفقیت، اخلاص، سخاوت، سعادت، هنجارهای اجتماعی: شیوه های انجام کنش های اجتماعی هستند که مورد قبول افراد جامعه اند و راه های رسیدن به ارزش های اجتماعی محسوب می شوند. مانند قوانین و مقررات، الگوهای رفتاری (ارزش های اجتماعی ذهنی هستند و در ذهن انسان اعتبار می یابند و کلی هنجارهای اجتماعی عینی، ملموس و محسوس هستند و جنبه بیرونی دارند). نماد: نشان ها و علائمی هستند که به کمک آنها پیام ها و معانی به دیگران منتقل می شوند. مانند علائم راهنمایی و رانندگی، پرچم. نقش اجتماعی: عنوان و برجستگی است که در موقعیت و جایگاه های اجتماعی بر افراد نهاده می شود و برای آنها مجموعه ای از وظایف و حقوق اجتماعی را به وجود می آورد. مانند: نقش فرزند، پدر، مادر، معلم، پلیس و... جامعه پذیری: فرایند و مراحل که فرد برای مشارکت در زندگی اجتماعی طی می کند و با نقش ها، ارزش ها، هنجارها و عقاید و... جامعه آشنایی می شود. (فرایندی که هویت اجتماعی فرد را می سازد). مثلاً در خانواده از طریق تعامل با اطرافیان با نقش فرزندی و شهروندی و مسلمانی و... آشنایی می شود. یاد مدرسه برای نقش پذیری های اقتصادی و سیاسی و آموزشی و خانوادگی و... آشنا می شویم. کنترل اجتماعی: مجموعه فعالیت هایی که فرد را برای انطباق با انتظارات و پذیرش فرهنگ جامعه آماده می سازد. (اقداماتی که ما را وادار به رعایت فرهنگ و مقررات اجتماعی می کند). مثلاً برای درس خوان تر شدن دانش آموز معلم با نمره یا جایزه او را تشویق می کند و یا او را مورد مواخذه قرار می دهد.

۱۷- کنش اجتماعی، هنجارهای اجتماعی و ارزش های اجتماعی با یکدیگر چه ارتباطی دارند؟ مثال

بزنید: وقتی کنشی از حالت فردی به اجتماعی تبدیل می شود نیازمند هنجار و ارزش اجتماعی می شود. بدون ارزش اجتماعی هنجار و کنش اجتماعی به وجود نمی آید. اگر هدفی مطلوب است باید برای رسیدن به آن شیوه هایی (هنجارهایی) تعریف شود و این شیوه ها باید قابلیت اجرا (کنش اجتماعی) داشته باشند. مثلاً برای کلاس درس جامعه شناسی علاوه بر ارزش آموزش مفاهیم اجتماعی، ارزش تنوع و شادابی را هم اضافه می کنیم بنابراین لازم است که از جای برخیزیم و بارعایت فاصله نسبی بایکدیگر حرکات کششی و نرمشی را انجام دهیم تا انبساط خاطر و شادابی در فضای کلاس ایجاد شود.

۱۸- پدیده های اجتماعی چه ویژگی هایی دارند؟ پاسخ: ۱- پدیده های اجتماعی معنادار، هدف مند، آگاهانه

و ارادی هستند. ۲- پدیده های اجتماعی مستقل از پدید آورندگان خود هستند. ۳- پدیده های اجتماعی فرصت ساز و محدودیت ساز هستند.

۱۹- پدیده ای طبیعی مثال بزنید که جنبه ی اجتماعی پیدا می کند؟ پاسخ: مثلاً خشکسالی و کم آبی که

پدیده ای طبیعی است موجب ایجاد مهاجرت یا تغییر نقش های اقتصادی که جنبه ی اجتماعی دارند می شود.

۲۰- پدیده های طبیعی چه ویژگی هایی دارند؟ پاسخ: پدیده های طبیعی توسط انسان خلق نمی شوند و نتیجه

کنش انسان نیستند. جنبه عینی و بیرونی دارند و خارج از ذهنیت انسان نیز به صورت مستقل وجود دارند.

۲۱- کنشی فردی مثال بزید که با حضور اعضای خانواده به کنش اجتماعی تبدیل می شود؟ شنیدن

موسیقی در منزل وقتی تنها بودم کنش فردی محسوب می شود ولی وقتی پدر و مادرم به منزل آمدند باتفاق به شنیدن آن پرداختیم و حین شنیدن با ابراز هیجان برکنش های یکدیگر تاثیر گذاشتیم.

۲۲- کنشی مثال بزید که حضور دیگران در چگونگی اجرای آن موثر باشد؟

چگونگی اجرای نماز فرادای بانماز جماعت تفاوت دارد. زیرا در نماز جماعت به علت هماهنگی با امام جماعت زمان ادای نماز تحت کنترل فرد نیست.

۲۳- در فضای اجتماعی کلاستان چه رابطه ای بین آرمان های اجتماعی، ارزش ها، هنجارها و کنش های

اجتماعی وجود دارد؟ آرمان علم آموزی ما با ارزش تفکر و هنجار سکوت در کلاس مطابقت دارد و موجب می شود حین تدریس معلم به دانش آموزان دیگر اجازه ی صحبت غیردرسی ندهیم.

۲۴- هنجار ها و ارزش ها با نقش های اجتماعی چه رابطه ای دارند؟ هر نقشی مجموعه ای از انتظارات و حقوقی

است که متناسب با ارزش ها و مقررات جامعه تعریف می شود و اگر ارزش های جامعه تغییر کند مقررات و نقش های اجتماعی تغییر میکند. بنابراین یک نقش در دو جامعه ممکن است وظایف و حقوق متفاوتی داشته باشد.

۲۵- آیا ممکن است هنجار های نقشی در دو جامعه ی متفاوت یکسان باشد؟ بله، برخی از ارزش ها جنبه ی جهانی

دارند بنابراین صرف نظر از تفاوت های اجتماعی تمام جوامع از آن هنجار پیروی می کنند. مانند نظم و ترتیب

۲۶- در چه صورتی ممکن است هنجاری نا به هنجار شمرده شود؟

در صورتی که ارزش های دو جامعه متفاوت باشند ممکن است هنجاری در یکی از آن ها بهنجار و در جامعه ی دیگر نا بهنجار باشد مانند حجاب و برخی از مواد خوراکی. (رعایت حجاب چادر و مقنعه در ایران هنجار و در اروپا نا بهنجار است).

۲۷- تا چه سطحی جامعه حاضر به کنترل اجتماعی هنجار است؟

هرچه ارزشی در جامعه از اهمیت بیشتری برخوردار باشد هنجار های آن بیشتر کنترل می شود و در صورت هنجار شکنی مجازات بیشتری به دنبال دارد.

۲۸- نظامی مثال بزید که هنجار ها و کنش های اجتماعی آن با یکدیگر متناسب باشد؟

کلاس درس جامعه شناسی ما مقررات انضباطی خوبی دارد از جمله حین پاسخ گویی دانش آموزی دیگران صحبت نمی کنند.

۲۹- کنشی مثال بزید که جنبه اجتماعی داشته باشد و رفتار دیگران در آن تاثیر گذار

باشد؟ لباس پوشیدن برای خروج از منزل چون حضور دیگران موجب تغییر وضعیت ما می شود

۳۰- هنجارهای اجتماعی چه رابطه ای با کنش اجتماعی و ارزش های اجتماعی دارد؟

هنجارها شیوه های انجام کنش اجتماعی هستند و به کمک هنجارها به ارزش های اجتماعی می رسیم
اگر ارزش ها عوض شوند هنجارها و کنش های اجتماعی تغییر می کند.

۳۱- هنجارها و ارزش های چه رابطه ای با نظام های اجتماعی و نقش های اجتماعی

دارند؟ هر نظام اجتماعی از مجموعه ی نقش ها بوجود آمده است که این نقش ها بر اساس هنجارها و
ارزش که با یکدیگر ارتباط برقرار می کند.